

PRAMENY, ZPRÁVY A LITERATURA

Prameny a edice pramenů

- Agricola, G. 1556: De re metallici libri XII. Basel. (Ježek, B. – Hummel, J. 2001: Jiřího Agricoly Dvanáct knih o hornictví a hutnictví, Praha.)*
- CDB: Codex diplomaticus et epistolaris regni Bohemiae I–IV. (ed. Friedrich, G. a kol.). Praha 1904–1965.*
- CDB: Codex diplomaticus et epistolaris regni Bohemiae V/2, J. Šebánek – S. Dušková. Praha 1981.*
- CDM: Codex diplomaticus et epistolaris Moraviae VI. – Urkunden–Sammlung zur Geschichte Mährens, Bd. VI. (1307–1333), ed. P. Ritter v. Chlumecky, Chytil, J. Brandl, v. Brunn 1903.*
- FRB: Fontes rerum bohemicarum II. Ed. Emler, K. J. Prag 1872.*
- Gross, H. (asi 1550): La Rouge Myne de Saint Nicolas de la Croix. 25 Federzeichnungen aus dem Lothringer Bergbau. (Winkelmann, H. 1962: Bergbuch des Lebertals. Gewerkschaft Eisenhütte Westfalia. Wethmar).*
- Christoph Graf zu Waldburg Wolfegg (asi po roce 1480): Venus and Mars. Das mittelalterliche Hausbuch von Schloss Wolfegg. Munich–New York. 1998.*
- Kutnohorský antifonář: Národní knihovna v Praze, signatura XXIII A2 (www.kutnohorskehudebnirukopisy.cz).*
- Kutnohorský graduál: Nationalbibliothek Wien, signatura 155501 (www.kutnohorskehudebnirukopisy.cz).*
- Lazarus Ercker von Schreckenfeld, 1556: Das kleine Probierbuch. (Vitouš, P. 1982: Lazar Ercker, Kniha o prubířství. Praha).*
- Ludwig Läßl – Jörg Kolber, 1556: Das Schwazer Bergbuch. Mathesius Johann: Sarepta oder Bergpostilla. Praha 1975.*
- MGH: Monumenta Germaniae historica – Scriptorum (in folio) (SS 17). Berlin 1923. Annales Aevi Suevici, Chronicon Colmariense.*
- Peithner, J. T. A. 1780: Versuch über die natürliche und politische Geschichte der böhmischen und mährischen Bergwerke. – 295 str., překlad J. Bílek, L. Jangl, vydal komitét symposia Hornická Příbram ve vědě a technice, 1982. Příbram.*
- RBM: Regesta diplomata nec non epistolaria Bohemiae et Moraviae II. Ed. Jos. Emler. Praha 1882.*
- Rösler Balthasar 1700: Speculum metallurgiae politissimum oder Hellpolierter Bergbauspiegel. Dresden (Leipzig 1980).*
- Sternberg, K. 1836: Umriss einer Geschichte der böhmischen Bergwerke. – 742 str., reprint Nár. tech. muz. v Praze, 1981. Praha.*
- Ulrich Rülein von Calw (asi 1500): Eyn wohlgeordnet nützlich Buchlein, wie man Bergwerk suchen und finden soll. (Berlin – Verlagstechnik 1955).*
- I. vojenské mapování (Josephinische Landesaufnahme; 1764–1768) M 1 : 28 800, Blatt Nr. 32 Böhmen; Blatt Nr. 214, Mähren, Staatsarchiv Wien (In: oldmaps.geolab.cz).*
- II. vojenské mapování (Militär Aufnahme; 1836–1852) M 1 : 28 800, Blatt Nr. W 8 IV, Mähren, Staatsarchiv Wien (In: oldmaps.geolab.cz).*

Nálezové a konzervátorské zprávy, zprávy o stavebně historických a ložiskových průzkumech

- Beneš, V. 2003: Silniční obchvat města Jihlavy. Geofyzikální průzkum pro archeologii. Závěrečná zpráva. G–IMPULS Praha. Nepublikovaný rukopis.*
- Hejhal, P. 2006: Jihlava – Staré Hory. U mlékárny – kanalizace, FVM invest, s.r.o. Zpráva o provedení záchranného archeologického výzkumu. Číslo akce A082/2005. Nálezová zpráva č.j. 52/05 uložená v archivu Archaia Brno. Nepublikovaný rukopis.*
- Hejhal, P. – Hrubý, P. 2005a: Jihlava – U mlékárny. Stavba obytného souboru bytových domů. Zpráva o provedení archeologického výzkumu. Číslo akce A 105/2004. Nálezová zpráva č.j. 54/05 uložená v archivu Archaia Brno. Nepublikovaný rukopis.*
- Hendrychová, L. – Kočár, P. 2007: Jihlava – Plus – Staré Hory. Nálezová zpráva o archeobotanické analýze. Zip Plzeň, o.p.s. Nepublikovaný rukopis.*
- Hrubý, P. 2003: Jihlava – Starohorský couk. A 035/2002. Zpráva o provedení záchranného archeologického výzkumu. Číslo akce A 035/2002. Nálezová zpráva č.j. 31/03, uložená v archivu Archaia Brno. Nepublikovaný rukopis.*
- Hrubý, P. 2004: Jihlava–Staré Hory. U mlékárny. 81 rodinných domů, akce A 042/2004. Zpráva o provedení zjišťovacího archeologického výzkumu. Archaia Brno. Nepublikovaný rukopis.*
- Kočár, P. – Libor, P. – Kočárová, R. – Řeháková, K. – Hendrychová, L. – Zoulková, V. 2007: Jihlava obchvat jih I/38. Zpráva o paleoekologické části záchranného archeologického výzkumu. Zip Plzeň, o.p.s. Nepublikovaný rukopis.*
- Kočár, P. – Kočárová, R. 2005: Jihlava, Staré Hory – U mlékárny. Nálezová zpráva o archeobotanické analýze. Archiv ZIP o.p.s. Plzeň. Nepublikovaný rukopis.*
- Kočár, P. – Kočárová, R. 2006: Jihlava – U mlékárny (výzkumná sezóna 2005). Nálezová zpráva o archeobotanické analýze. Archiv ZIP o.p.s. Plzeň. Nepublikovaný rukopis.*
- Kočár, P. – Mihályiová, J. 2003: Jihlava dálniční obchvat, zpráva o archeobotanické analýze. Archiv ZIP o.p.s. Nepublikovaný rukopis.*
- Kočárová, R. – Řeřichová, Z. 2007: Jihlava – Staré Hory – Plus (II. etapa zpracování botanických zbytků). Nálezová zpráva*

- o archeobotanické analýze. Zip Plzeň, o.p.s. Nепublikovaný rukopis.
- Králík, M. a kol. 1985: Zhodnocení prognóz zdrojů Ag v Českém masivu. MS Geofond Praha.
- Lancinger, L. – Muková, J. – Klazarová, J. 1995: Jihlava – radnice, čp. 97–1. Stavebně historický průzkum. Specializovaný ústav pro rekonstrukci památkových měst a objektů v Praze. Praha.
- Lancinger, L. – Muková, J. – Klazarová, J. – Jandusová, Z. 1995: Jihlava – radnice, čp. 96–2. Stavebně historický průzkum. Specializovaný ústav pro rekonstrukci památkových měst a objektů v Praze. Praha.
- Malý, K. 2003: Jihlava – Starohorský couk. Geologicko–montanistický posudek lokality. Jihlava. Jihlava – Žďár nad Sázavou. Nепublikovaný rukopis.
- Malý, K. 2004: Mineralogický a chemický rozbor archeologického materiálu u Jihlavy (kovové artefakty, kovové slitky, strusky). Závěrečná zpráva o výzkumu. Jihlava – Žďár nad Sázavou. Nепublikovaný rukopis.
- Malý, K. 2005: Mineralogický a chemický rozbor archeologického materiálu (Jihlava – radnice, Pelhřimov). Závěrečná zpráva o výzkumu. Jihlava – Žďár nad Sázavou. Nепublikovaný rukopis.
- Malý, K. 2006: Jihlava – silnice I/38 obchvat jih. Mineralogický a chemický rozbor sedimentů. Závěrečná zpráva o výzkumu. Žďár nad Sázavou. Nепublikovaný rukopis.
- Malý, K. 2008: Závěrečná zpráva o výzkumu. Mineralogický a chemický rozbor sedimentů, strusek, keramiky a slitků. Jihlava – Staré Hory. Žďár nad Sázavou. Nепublikovaný rukopis.
- Militký, J. 2003: Zpráva o numismatickém zpracování souboru mincí objevených při archeologickém výzkumu na lokalitě Jihlava – obchvat (Starohorský couk). Praha. Nепublikovaný rukopis.
- Militký, J. 2005: Zpráva o numismatickém zpracování souboru mincí objevených při archeologickém výzkumu na lokalitě Jihlava – radnice. Praha.
- Perlík, D. 2003: Konzervační zpráva. Nепublikovaný rukopis.
- Perlík, D. 2005: Soubor archeologických mincí a olovený předmět z lokality Jihlava – radnice. Restaurátorská zpráva. Kralupy nad Vltavou. Nепublikovaný rukopis.
- Rybníček, M. 2005: Jihlava – radnice 2. Závěrečná zpráva. Brno. Nепublikovaný rukopis.
- Smíšek, K. 2006: Numismatické určení souboru mincí z archeologických výzkumů společnosti ARCHAIA Brno o.p.s. v Brně (Milosrdní bratři – 70/2002, Blok 20 – Panenská – 1999/4, Nová radnice – 60/2005, Náměstí Svobody – 93/2005). Velké Přílepy. Nепublikovaný rukopis.
- be in Europa. Proceedings of the International Conference, Bochum, June 8–10, 2007, 467–488.
- Alt, K. W. 2003: Krankheit und Tod in Sulzburg. Eine Bergbaubevölkerung im Spiegel der Paläoanthropologie, In: H. Steuer: Montanarchäologie im Südschwarzwald. Ergebnisse aus 15 Jahren interdisziplinärer Forschung, Zeitschrift für Archäologie des Mittelalters 31, 203–205.
- Alt, K. W. 1999: Bleiakкумуляtion in Knochen und Zähnen mittelalterlicher Bestattungen aus einer Bergbauregion bei Sulzburg, Kr. Breisgau – Hochschwarzwald, Bulletin de la Societé Suisse d'Anthropologie 5, 27–40.
- Alt, K. W. – Brenn, R. – Samlenski, R. 2003: Archäometrische Untersuchungen am Knochen- und Zahnmaterial der Skelette vom Sulzburger Gräberfeld, In: In: H. Steuer: Montanarchäologie im Südschwarzwald. Ergebnisse aus 15 Jahren interdisziplinärer Forschung, Zeitschrift für Archäologie des Mittelalters 31, 205–208.
- Alt, K. W. – Lohrke, B. 1998: Ernährung und Gesundheitszustand einer Bergbaubevölkerung des 12. Jh. aus Sulzburg, Kr. Breisgau – Hochschwarzwald, Bulletin de la Societé Suisse d'Anthropologie 4, 39–55.
- Altrichter, A. 1924: Dörferbuch der Iglauer Sprachinsel. Iglau.
- Ancel, B. 1998: Techniques minières et maîtrise de l'espace dans les mines d'argent médiévales. Exemples de mines de plomb argentifère des Alpes du Sud (Xe–XIVe siècles), Actes du Congrès d'Archéologie Médiévale. Dijon 1996, 108–110.
- Ancel, B. 2008: Les vestiges en bois de la mine du Fournel à L'Argentière–La Bessée (Hautes–Alpes). In: Bailly–Maitre, M.Ch. – Jourdain–Annequin, C. – Clermont–Joly, M (dir.) 2008: Archéologie et paysages des mines anciennes de la fouille au musée. Paris, 76–87.
- Bailly–Maitre, M.–Ch. 2002: L'argent. Du minerai au pouvoir dans la France médiévale.
- Bailly–Maitre, M.–Ch. 2004: Les mines d'argent dans la France du Sud XIIIe–XIVe siècles – Doly na stříbro v jižní Francii v 11. – 14. století, Sborník příspěvků ze semináře „Stříbrná Jihlava 2004“, 182–198, Jihlava.
- Bailly–Maitre, M.–Ch. 2005: L'eau et les mines au Moyen Age: Ennemies et alliés – Water and mines in the Middle Ages: Enemies and allies – Das Wasser in der Bergwerken des Mittelalters: Verbündeter und Feind. In: Jan Klápště (ed.): Water management in mediaeval rural economy – Les usages de l'eau en milieu rural au Moyen Age. Památky archeologické – supplementum 17, Ruralia V. Praha, 24–33.
- Bailly–Maitre, M.–Ch. 2008: L'archéologue face aux stratégies de fouille et de prélèvement en milieu minier. In: Bailly–Maitre, M.–Ch. – Jourdain–Annequin, C. – Clermont–Joly, M (dir.) 2008: Archéologie et paysages des mines anciennes de la fouille au musée. Paris, 47–55.
- Bailly–Maitre, M.–Ch. – Dupraz, J. B. 1994: Brandes–en–Oisans. La mine d'argent des Dauphins. (XIIe–XIVe s) Isère. Documents d'archéologie en Rhone–Alpes 9.
- Bailly–Maitre, M.–Ch. – Girard, J. 2002: Les anciennes mines de Largentière (Ardèche). L'apport des textes et de l'archéologie à la connaissance d'un district minier médiéval, 8ème Rencontre Rhône–Alpes d'Archéologie Médiévale.
- Bailly–Maitre, M.–Ch. – Gonon, T. 2005: Les mines d'eau de Largentière (Ardèche). Techniques de mise en valeur et gestion d'une ressource géologique particulière – Water prospecting in Largentière (Ardèche). Techniques in the valuation and management of a particular geological resource – Die Wasserstollen von Largentière (Ardèche). Die Technik der Erschließung un des Betriebes einer besonderen, durch die Geologie gegebenen Ressource. In: Jan Klápště (ed.): Water management in mediaeval rural economy – Les usages de

- l'eau en milieu rural au Moyen Age. Památky archeologické – supplementum 17, Rurality V. Praha,
- Bailly-Maitre, M.-Ch. – Ploquin, A. 1993:* Brandes-en-Oisans. Archéologie et Pléometallurgie d'un village de mineurs au Moyen Age, Frühe Erzgewinnung und Verhüttung in Europa, Freiburg im Breisgau 1990. Sigmaringen, 443–461.
- Bailly-Maitre, M.-Ch. – Simonel, B. – Barré, N. – Boulle, E.-L. 1996:* Travail et milieu. Incidences sur une population au Moyen Age, L'Identité des populations archéologiques, Antibes, 1995, APDCA (ed.), Sophia Antipolis, 1996, 211–244.
- Bailly-Maitre, M.-Ch. – Tillier, A. 2008:* Une petite agglomération minière médiévale: la question de la valorisation. In: Bailly-Maitre, M.-Ch. – Jourdain-Annequin, C. – Clermont-Joly, M (dir.) 2008: Archéologie et paysages des mines anciennes de la fouille au musée. Paris, 174–185.
- Bailly-Maitre, M.-Ch. – Jourdain-Annequin, C. – Clermont-Joly, M (dir.) 2008:* Archéologie et paysages des mines anciennes de la fouille au musée. Paris.
- Bachmann, H.-G. 2003:* Bunt- und Edelmetalle aus mitteleuropäischen Komplexerz-Lagerstätten: Fahlerz-Verhüttung von der Bronzezeit bis zur Renaissance. In: Stöllner, T. – Körlin, G. – Steffens, G. – Cierny, J. 2003 (Eds./Hrsg.): Man and Mining – Mensch und Bergbau. Studies in honour of Gerd Weisgerber on occasion of his 65th birthday. Der Anschnitt – Zeitschrift für Kunst und Kultur im Bergbau, Beiheft 16. Bochum, 25–35.
- Bartelheim, M. – Niederschlag, E. 1998:* Untersuchungen zur Buntmetallurgie, insbesondere des Kupfers und Zinns, im sächsisch-böhmischen Erzgebirge und dessen Umland, Arbeits- und Forschungsbericht Sächsischer Bodendenkmalpflege 40, 8–88.
- Bartels, Chr. 2004:* Die Stadt Goslar und der Bergbau im Nordwestharz. Von den Anfängen bis zum Riechenberger Vertrag von 1552. In: K. H. Kaufhold – W. Reininghaus (Hrsg.): Stadt und Bergbau. Städteforschung A/64. Köln-Weimar-Wien, 135–188.
- Bartels, Chr. – Bingener, A. – Slotta, R. 2006:* „1556 Perkwerch etc.“ Das Schwarzer Bergbuch. Band I–III. Der Bochumer Entwurf von 1554, Faksimile. Bochum.
- Bartels, Chr. – Fessner, M. – Klappauf, L. – Linke, F. A. 2007:* Montanregion Harz. Kupfer, Blei und Silber aus dem Goslarer Rammelsberg von den Anfängen bis 1620. Die Entwicklung des Hüttenwesens von den frühmittelalterlichen Schmelzstätten im Wald bis zur Metallherstellung in großem Maßstab am Beginn des 17. Jahrhunderts nach den archäologischen und schriftlichen Quellen. Bochum.
- Bartoš, M. 1998:* Vodní náhony a plavební kanály v kutnohorském rudním revíru. Sborník Stříbrná Jihlava, seminář k dějinám hornictví a důlních prací na Vysočině. Jihlava, 21–28.
- Bartoš, M. 2004:* Středověké dobývání v Kutné Hoře – Mittelalterlicher Bergbau in Kuttenberg. In: Ježek, M. – Nováček, K. (editoři): Těžba a zpracování drahých kovů: sídelní a technologické aspekty. Mediaevalia archaeologica 6. Praha–Brno–Plzeň, 157–201.
- Bartoš, M. – Brzák, P. – Ševců, J. 2001:* Prubířství a prubířská keramika – Das Probieren und die Probierkeramik. In: Nekuda, V. (Editor): Archaeologia historica 26. Sborník příspěvků přednesených na 32. konferenci archeologů středověku České republiky a Slovenské republiky s hlavním zaměřením na získávání a zpracování surovin Čáslav 25. – 28. září 2000. Čáslav – Brno, 43–53.
- Bartošková, A. – Štefan, I. 2006:* Raně středověká Budeč – pramenná základna a bilance poznatků (k problematice funkcí centrální lokality) – Der frühmittelalterliche Burgwall Budeč – Die Quellen und eine Bilanz der Erkenntnisse (Zur Problematik des Zentralortsfunktion), Archeologické rozhledy 63, 724–757.
- Begemann, I. 2003:* Palynologische Untersuchungen zur Geschichte von Umwelt und Besiedlung im südwestlichen Harzvorland (unter Einbeziehung geochemischer Befunde). Dissertation zur Erlangung des Doktorgrades der Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Fakultäten der Georg-August-Universität zu Göttingen. Göttingen.
- Beneš, A. 1978:* Poznámky k počátkům těžby a využívání tuhy a zlata podle archeologických nálezů v jižních Čechách, Studie z dějin hornictví 8, 53–83.
- Berky, J. 2007:* Stopy zaniklého osídlení a hornictví ve východní části Havlíčkova Brodu – Traces of deserted settlement and mining Activities in the eastern Part of the Havlíčkův Brod town, Archeologické výzkumy na Vysočině 1/2007, 208–215.
- Beug, H. J. – Henrion, I. – Schmäser, A. 1999:* Landschaftsgeschichte im Hochharz. Die Entwicklung der Wälder und Moore seit dem Ende der letzten Eisenzeit. Clausthal-Zellerfeld.
- Boháčová, I. 2006:* Stará Boleslav – stav a perspektivy studia funkcí a prostorového uspořádání přemyslovského hradu – Stará Boleslav – stage of and prospects for the study of the function and spatial organisation of the Přemyslid stronghold, Archeologické rozhledy 63, 695–723.
- Bohly, B. 2008:* Les vestiges en bois dans la mine médiévale du Donnerloch à Steinbach (Haut Rhin). In: Bailly-Maitre, M.Ch. – Jourdain-Annequin, C. – Clermont-Joly, M (dir.) 2008: Archéologie et paysages des mines anciennes de la fouille au musée. Paris, 90–99.
- Bouzek, J. 2003:* Lužická kultura na Opavsku a její vztah k lokalitám v polském Horním Slezsku – The Lausitz culture in Czech Silesia: its relation to sites in Polish Upper Silesia, Archeologické rozhledy 55, 272–284.
- Brachmann, H. 1992:* Der Harz als Wirtschaftsraum des frühen Mittelalters. Harz-Zeitschrift 43/44, 1992, 7–25.
- Brockner, W. 1992:* Frühe Buntmetallgewinnung in der Harzregion. Berichte zur Denkmalpflege in Niedersachsen 4, 1992, 151–153.
- Brockner W. – Griebel C. – Koerfer S. 1995:* Archäometrische Untersuchungen von Erz- und Schlackenfundstücken der Notgrabung 1981 in Goslar im Bereich des ehemaligen Brüderknollens. – Nachrichten aus Niedersachsens Urgeschichte, 64(1), 141–147.
- Břízová, E. 2003:* Organické sedimenty v CHKO Žďárské vrchy – Organic sediments in the protected landscape area Žďárské vrchy, Zprávy o geologických výzkumech v roce 2003, 50–52.
- Cach, F. 1974:* Nejstarší české mince III. České a moravské mince doby brakteátové. Praha.
- Cauuet, B. 2008:* Equipments en bois dans les mines d'or protohistoriques et antiques (Gaule et Dacie romaine). In: Bailly-Maitre, M.Ch. – Jourdain-Annequin, C. – Clermont-Joly, M (dir.) 2008: Archéologie et paysages des mines anciennes de la fouille au musée. Paris, 58–73.
- Clerc, P. 2008:* Le Puits Jade, un ensemble clos du XVIe siècle dans la mine d'argent Saint-Louis-Eisenthal à Sainte-Marie-aux-Mines (68). In: Bailly-Maitre, M.Ch. – Jourdain-Annequin, C. – Clermont-Joly, M (dir.) 2008: Archéologie et paysages des mines anciennes de la fouille au musée. Paris, 102–107.
- Clermont-Jolly, M. – Vaudaine, P. 2007:* Le laboratoire ARC-Nucléart et la conservation-restauration des vestiges de l'archéologie minière. In: Bailly-Maitre, M.Ch. – Jourdain-Annequin, C. – Clermont-Joly, M (dir.) 2008: Archéologie et paysages des mines anciennes de la fouille au musée. Paris, 127–135.
- Cloughton, P. 2007:* Silver and the demand for lead: assessing pro-

- duction levels in late medieval England and Wales – Stříbro a spotřeba olova: jejich výroba a cenové hladiny ve středověké Anglii a Walesu, Stříbrná Jihlava 2007.
- Cloughton, P. 2010:* Mining, Landscapes and underground Archaeology in Britain. In: Jacquo Silvertant (Editor): Mining archaeological Research interdisciplinary Methodology. 5th International Symposium on Archaeological Mining History. IES Yearbook. Valkenburg aan de Geul/Freiberg, 7–13.
- Czołpek, J. – Kunstmann, L. 2007:* Die Gewinnung von Kupfer und Zinn in der Bronzezeit in Deutschland. In: Koch, F. (Hrsg.): Bronzezeit. Die Lausitz vor 3000 Jahren, 47–58.
- Čelko, M. 1990:* Produkcia drahých kovov v Kremnici do konca 16. storočia – Die Produktion von Edelmetallen in Kremnica (Kremnitz) bis zum Ende des 16. Jahrhunderts. In: Banské mestá na Slovensku. Žiar nad Hronom, 110–123.
- Dahm, C. – Lobbedey, U. – Weisgerber, G. 1998:* Der Altenberg. Bergwerk und Siedlung aus dem 13. Jahrhundert im Siegerland. Bonn.
- Dallmann, W. – Gühne, A. 1993:* Archäologische Belege zur Frühzeit des Bergbaus und des Hüttenwesens im Revier Freiberg/Sachsen. In: Steuer, H. – Zimmermann, U. (Hrsg.): Montanarchäologie in Europa. Berichte zum internationalen Kolloquium „Frühe Erzgewinnung und Verhüttung in Europa“ in Freiburg in Breisgau vom 4. bis 7. Oktober 1990. Sigmaringen, 343–352.
- Dobiáš, J. 1927:* Dějiny královského města Pelhřimova a jeho okolí, díl I. Doba předhusitská. Pelhřimov.
- Dobiáš, J. 1931:* Německé osídlení ostrůvku jihlavského, Časopis archivní školy 8.
- Doležel, J. 2002:* Goblins et Iohannes de Iglavia. Několik poznámek ke dvěma osobám brněnských dějin 13. a 14. století a jejich roli v důlním podnikání – Goblins et Iohannes de Iglavia. Einige Bemerkungen zu zwei Persönlichkeiten der Brüner Geschichte des 13. und 14. Jahrhunderts und deren Rolle im Bergwerksunternehmen, Brno v minulosti a dnes 16, 33–49.
- Doležel, J. 2003:* Brněnský měšťan Henning a brodský těžář Henning řečený Schutwein. K otázce jejich totožnosti – Der Brüner Bürger Henning und der Deutsch-Broder Bergbauunternehmer Henning, genannt Schutwein. Zur Frage ihrer Identität, Brno v minulosti a dnes 17, 13–40.
- Doležel, J. – Sadílek, J. 2004:* Středověký důlní komplex v trati Havírna u Štěpánova nad Svratkou. Příspěvek k dějinám těžby stříbra v oblasti severozápadní Moravy ve 13. a 14. století. Výsledky průzkumu v letech 1990–2001, edice písemných pramenů – Mittelalterlicher Bergbaukomplex im Flurstück Havírna bei Štěpánov nad Svratkou. Ein Beitrag zur Geschichte des Silberbergbaus in Nordwestmähren im 13.–14. Jahrhundert, In: Nováček, K. (ed): Mediaevalia archaeologia 6, těžba a zpracování drahých kovů: sídelní a technologické aspekty, 43–119.
- Domergue, C. – Leroy, M. (dir) 2000:* Mines et métallurgie en Gaule, Gallia, 57, 1–158.
- Drda, M. – Krajíc, R. 2001:* Tzv. Husův hrneček – originál nebo dokonalý padělek? Husitský Tábor – Supplémentum 1, 505–600.
- Drews, G. 1978:* Geologie des Harzes. Führer zu vor- und frühgeschichtlichen Denkmälern 36, Mainz 1978, 1–15.
- Erné, M. – Militký, J. – Nováček, K. 1999:* Vitkovci a těžba drahých kovů v Českém Krumlově. Příspěvek ke studiu středověkého hutnictví v Čechách. Mediaevalia Archaeologica 1. Praha, 209–233.
- Erné, M. – Nováček, K. 2000:* Die Wittigonen und die Edelmetallgewinnung un der Umgebung von Český Krumlov (Böhmisch Krummau). In: J. Michálek – W. Irlinger – K. Schmötzer – Weinzierl P. (Hrsg): Archäologische Arbeitsgemeinschaft Ostabayer/West- und Südböhmen – Archeologická pracovní skupina východní Bavorsko/západní a jižní Čechy. 9. Treffen 23. bis 26. Juni 1999 in Neukirchen bei Hl. Blut. Rahden/Westfalen, 124–131.
- Feyebesse, J.-L. – Bailly-Maitre, M.-Ch. – Feraud, J. 2004:* La mine médiévale d'argent du Pontet, une fente alpine contemporaine de la surrection des massifs cristallins? Bull. de l'Académie des Sciences. C.R. Géoscience 336, Elsevier SAS, 1255–1264.
- Fluck, P. 1993:* Montanarchäologische Forschungen in den Vogesen. Eine Zwischenbilanz. In: Steuer, H. – Zimmermann, U. (Hrsg): Montanarchäologie in Europa. Berichte zum internationalen Kolloquium „Frühe Erzgewinnung und Verhüttung in Europa“ in Freiburg in Breisgau vom 4. bis 7. Oktober 1990. Sigmaringen, 267–289.
- Fluck, P. 2000:* Sainte-Marie-aux-Mines. Les mines du rêve. Guebwiller.
- Foelmer, A. – Hoppe, A. – Dehn, B. 1997:* Anthropogene Schwermetallanreicherungen in holozänen Auensedimenten der Möhlin (südlicher Oberrheingebiet), Geowissenschaften 15. 2. 1997, 61–66.
- Frenzel, B. 2003:* Zeitliche Veränderungen der Aerosoldeposition auf den Höhen des Nordschwarzwaldes als Hinweis auf die frühe Erzverhüttung. In: Lorenz, S. – Schmauder, A. (Hrsg): Neubulach. Eine Stadt im Silberglanz. Fildesstadt, 147–160.
- Frenzel, B. – Kepmter, H. 2004:* Frühe umweltverschmutzungen: Die Schwermetallablagerungen in Schwarzwälder Hochmooren. In: Markl, G. – Lorenz S. (Hrsg): Silber, Kupfer, Kobalt. Bergbau im Schwarzwald. Freiburg.
- Frolík, J. – Tomášek, M. 2002:* Kutná Hora. Příspěvek archeologie k nejstarší topografii a komunikačnímu schématu města. In: Buško, C. – Klápště, J. – Leciejewicz, L. – Mozdioch, S. (eds.). Civitas et villa. Miasto i wieś w średniowiecznej Europie środkowej. Wrocław – Praha, 99–106.
- Frolík, J. – Šrein, V. – Tomášek, M. 2001:* Archeologické doklady zpracování kovů v Časlavi 13. a 1. poloviny 14. století. Archaeologia historica 26, 55–66.
- Fröhlich, J. 1993:* Ruční mlýny na rozemílání rudy na Kometě, Studie z dějin hornictví 22, 7–23.
- Fröhlich, J. 2006:* Archeologické doklady rudních mlýnů a stoup. In: Labuda, J. (ed): Montánna archeológia na Slovensku (25 rokov výskumu lokality Glanzenberg v Bansej Štiavnici). Medzinárodný seminár 7.9.–9.9. 2005 Banská Štiavnica – Starý zámok. Banská Štiavnica, 87–90.
- Fröhlich 2007:* Zlatorudné mlýny v kremnické oblasti na Slovensku – Goldmühle im Erzrevier Kremnica (Kremnitz), Slowakei, Stříbrná Jihlava 2007 – Silberne Stadt Jihlava 2007, 82–89.
- Gechter, M. 2003:* Das Bleibergwerk Silberkaule, Gemeinde Engelskirchen, Rheinisch-Bergischen Kreis. In: töllner, T. – Körlin, G. – Steffens, G. – Cierny, J. 2003 (Eds./Hrsg.): Man and Mining – Mensch und Bergbau. Studies in honour of Gerd Weisgerber on occasion of his 65th birthday. Der Anschnitt – Zeitschrift für Kunst und Kultur im Bergbau, Beiheft 16. Bochum, 155–161.
- Goldenberg, G. – Steuer, H. 2004:* Mittelalterlicher Silberbergbau im Südschwarzwald, In: Markl, G. – Lorenz, S. eds: Silber Kupfer Kobalt. Bergbau im Schwarzwald. 2004, Filderstadt, 45–80.
- Gotschalk, R. 1999:* Früher Bergbau im südlichen Schwarzwald. Archäologische Informationen aus Baden-Württemberg 41. Stuttgart.
- Haasis-Berner, A. 2003:* Bergbautechnik im Schwarzwald. In: H. Steuer (Hrsg.): Montanarchäologie im Südschwarzwald. Ergebnisse aus 15 Jahren interdisziplinärer Forschung. Zeitschrift für Archäologie des Mittelalters 31, 2003, 175–219.

- Harničár, A. – Soják, M. 2005: Problematika montánnej archeológie v západnej časti Spiša – problematik der Montanarchäologie im westlichen Teil von Zips. In: Labuda, J. (ed): Montánna archeológia na Slovensku (25 rokov výskumu lokality Glanzenberg v Bansej Štiavnici). Medzinárodný seminár 7.9.–9.9. 2005 Banská Štiavnica – Starý zámok. Banská Štiavnica, 109–121.
- Havlíček, J. 2007: Hutniště pod zaniklým hornickým sídlíštěm Herliwinberg (Mons Herliwini) – Verhüttungsanlage bei der wüsten Bergbausiedlung Herliwinberg (Mons Herliwini), Stříbrná Jihlava 2007 – Silberne Stadt Jihlava 2007, 222–227.
- Havrdá, J. – Zavřel, P. 2008: Pozůstatky ran středověkého metalurgického pracoviště v areálu Klementina na Starém Městě Pražském – Remains of the early mediaeval metallurgical workshop in the area of Clementinum in the Old Town of Prague, *Archaeologica Pragensia* 19, 333–357.
- Hägermann, D. 1984: Deutsches Königtum und Bergregal im Spiegel der Urkunden, Montanwirtschaft Mitteleuropas vom 12. bis 17. Jahrhundert. Der Anschnitt. Zeitschrift für Kunst und Kultur im Bergbau. Beiheft 2. Bochum, 13–23.
- Heimbruch, G. 1989–90: Archäometrie an Verhüttungsrelikten der Harzregion. Dissertation, Technische Universität Clausthal.
- Hejhal, P. 2007: Poznámky k počátkům osídlení humpoleckého zlatorudného pásu – Zur frühesten Besiedlung des Gebietes mit der Goldvorkommen um Humpolec, Stříbrná Jihlava 2007 – Silberne Stadt Jihlava 2007, 56–62.
- Hejhal, P. 2009: Právěké a raně středověké osídlení české části Českomoravské vrchoviny. Doktorská dizertační práce. Ústav archeologie a muzeologie Filozofické fakulty Masarykovy univerzity Brno. nepublikovaný rukopis.
- Hejhal, P. 2010: Poslední vánoce biskupa Zdíka. In: Zaměřeno na středověk. Zdeňkovi Měřinskému k 60. narozeninám. Praha, 581–585.
- Hejhal, P. – Holub, P. – Hrubý, P. – Merta, D. 2006: Měšťanská zděná zástavba středověké Jihlavy (k současnému stavu poznání) – Bürgerliche Mauerarchitektur von mittelalterlichem Jihlava (Iglau). Zum heutigen Kenntnisstand. In: Forum urbes medii aevi III. Vrcholně středověká zděná měšťanská architektura ve střední Evropě. Sborník příspěvků z konference FUMA konané 14.–16. 4. 2004 v Jihlavě. Brno.
- Hejhal, P. – Hrubý, P. 2005b: Dřevěná architektura 13. století v Jihlavě, Pelhřimově a Humpolci – Holzarchitektur des 13. Jahrhunderts in Jihlava, Pelhřimov und Humpolec. In: Forum urbes medii aevi II. Sborník příspěvků z konference FUMA 16.–18. 4. 2003. Brno, 126–147.
- Hejhal, P. – Hrubý, P. 2006: Výsledky záchranných archeologických výzkumů v Jihlavě v roce 2005 – Ergebnisse archäologischer Rettungsgrubungen in Jihlava (Iglau) im Jahr 2005, *Přehled výzkumů* 47/2005, 234–249.
- Hejhal, P. – Hrubý, P. – Malý, K. 2006: Doklady rudních mlýnů ze středověké důlní aglomerace Staré Hory u Jihlavy – Nachweise von Erzmühlen in der Bergbauagglomeration Staré Hory (Altenberg) bei Jihlava (Iglau), *Archeologické výzkumy v jižních Čechách* 19, 259–288.
- Hemker, Chr. – Scholz, V. 2010: Archaeological Finds and Results regarding high–mediaeval Mining at Dippoldiswalde. In: Jacquo Silvertant (Editor): Mining archaeological Research interdisciplinary Methodology. 5th International Symposium on Archaeological Mining History. IES Yearbook. Valkenburg aan de Geul/Freiberg, 109–119.
- Hemker, Chr. – Hoffmann, Y. 2009: Ein hochmittelalterliches Bergbaurevier in Dippoldiswalde, Ausgrabungen in Sachsen 1, 104–109.
- Hildebrandt, L. H. 1993: Zum mittelalterlichen Blei–Zink–Silber–Bergbau südlich von Heidelberg. In: Steuer, H. – Zimmermann, U. (Hrsg): Montanarchäologie in Europa. Berichte zum internationalen Kolloquium „Frühe Erzgewinnung und Verhüttung in Europa“ in Freiburg in Breisgau vom 4. bis 7. Oktober 1990. Sigmaringen, 255–265.
- Hillebrecht, M.–L. 1992: Holzkohle als Quelle zur Wald– und Energiegeschichte. Berichte zur Denkmalpflege in Niedersachsen 4, 158–160.
- Hingenau, U. 1858: Über die Frage der Wiederaufnahme des alten Iglauer Bergbaues, *Österreichische Zeitschrift für Berg– und Hüttenwesen* 6, 214–215, 219–222.
- Hlobil, I. – Hoffmann, F. 2003: Barokní freska přepadení Jihlavy roku 1402 v minoritském kostele. Kopie gotické veduty z doby před rokem 1436, *Umění – Art LI/2*, 147–157.
- Hložek, M. – Holub, P. – Sedláčková, L. – Trojek, T. 2002: Doklady slévání barevných kovů ve středověkém Brně na základě nálezů tyglíků z náměstí Svobody 9, *Archaeologia technica* 17, 87–93.
- Hoffmann, F. 1959: Jihlavské právo. Havlíčkův Brod.
- Hoffmann, F. 1979: Mincmistři Přemysla Otakara II., *Folia historica bohemia* 1, 253–261.
- Hoffmann, F. 1980: Mincmistr Eberhard – Der Münzmeister Eberhard, *Pražský sborník historický* 12, 70–83.
- Hoffmann, F. 1992: České město ve středověku. Praha.
- Hoffmann, F. 2004: Místopis města Jihlavy v první polovině 15. století. Praha–Jihlava–Brno.
- Hoffmann, F. 2009: Horní a městské právo. In: Pisková, R. a kol.: Jihlava. Nakladatelství Lidové noviny Praha, 88–108.
- Hoffmann, F. – Jaroš, Z. – Pisková, R. – Svěrák, V. 2000: Jihlava. Historický atlas měst České republiky. Svazek č. 8. Praha – Jihlava.
- Holub, M. 2007a: Poznámky k existenci větráním obohacených zón stříbrnosných rud v Brodské a Jihlavském rudním revíru – Zur Verwitterung reicher silberhaltiger Erzazonen im Revier Havlíčkův Brod (Deutschbrod) und Jihlava (Iglau), *Stříbrná Jihlava 2007 – Silberne Stadt Jihlava 2007*, 206–215.
- Holub, M. 2007b: K možnostem vzniku a zachování bohatých sekundárních rud stříbra v kutnohorském revíru – Über eine mögliche Entstehung und Erhaltung von reichen sekundären Silbererzen im Kutenberger Revier. In: V. Vaněk – J. K. Kroupa: Slavníkovci v českých dějinách, *Antiqua Cuthna* 2/2006, 122–140.
- Honemann, V. 2004: Bergbau in der Literatur des Mittelalters und der frühen Neuzeit. In: K. H. Kaufhold – W. Reininghaus (Hrsg): Stadt und Bergbau. Städteforschung A/64. Köln–Weimar–Wien, 239–262.
- Höllhuber, A. 1995: Mittelalterliche Öllampen aus dem Fundgut von Burgruinen, Burgstellen und Plätzen ehemaliger Holzburgen im unteren Mühlviertel, *Oberösterreichische Heimatblätter*, 49. Jahrgang, Heft 3, 208–224.
- Hrazdil, V. – Dočkal, P. – Vokáč, M. 2007: Rudní lokality na Českomoravské vrchovině s nálezy hornických nástrojů – Gezähelfunde aus polymetallischer Erzlagertstätten des Böhmisches–mährischen Berglandes, *Stříbrná Jihlava 2007 – Silberne Stadt Jihlava 2007*, 282–305.
- Hrubý, P. 2006: Mittelalterliche Bergbauagglomeration im Altenberg bei Jihlava (Iglau). In: Miroslav Chytráček, Jan Michálek, Michael M. Rind, Karl Schmotz (Hrsg): Archäologische Arbeitsgemeinschaft Ostbayern/West– und Südböhmen – Archeologická pracovní skupina východní Bavorsko/západní a jižní Čechy. 15. Treffen 15. bis 18. Juni 2005 in Altdorf bei Landshut. *Rahden/Westf.* 2006, 145–171.
- Hrubý, P. 2008: Možnosti paleoenvironmentálního výzkumu středověké těžby rud na Českomoravské vrchovině – úvaha, www.archaiabrno.org
- Hrubý, P. – Hejhal, P. – Malý, K. 2007: Montanarchäologische Forschungen in Jihlava–Staré Hory (Iglau–Altenberg, Ts-

- chechien), Zeitschrift für Archäologie des Mittelalters 35, 17–60.
- Hrubý, P. – Hejhal, P. – Malý, K. 2010: Cvilínek: a new high medieval Mining Site in the Ore District Pelhřimov on the Bohemian–Moravian Uplands. In: Jacquo Silvertant (Editor): Mining archaeological Research interdisciplinary Methodology. 5th International Symposium on Archaeological Mining History. IES Yearbook. Valkenburg aan de Geul/Freiberg, 75–99.
- Hrubý, P. – Hejhal, P. – Malý, K. 2011: Dva zaniklé středověké důlní a zpracovatelské provozy na Českomoravské vrchovině - Zwei wüsten mittelalterlichen Abbau- und Aufbereitungsbetriebe im Böhmisches – Mährischen bergland, Stříbrná Jihlava - Silberne Stadt Jihlava 2011, v tisku.
- Hrubý, P. – Malý, K. – Militký, J. 2005: Hromadný nález mincí ze 13. století objevený při archeologickém výzkumu v areálu radnice v Jihlavě. Příspěvek k lokalizaci jihlavské mincovny ve 13. století – A group find of the 13th century coins found duering archaeological excavations at a town hall in Jihlava. Contribution to localization of Jihlava mint in the 13th century, Numismatický sborník 20, 43–60.
- Hrubý, P. – Malý, K. – Militký, J. 2007: K výrobě barevných kovů, stříbra v Jihlavě ve 13. století – To non ferrous metals and silver production in Jihlava in the 13th century, Archeologické výzkumy na Vysočině 1/2007, 49–103.
- Hrubý a kol. 2006: Hrubý, P. – Jaroš, Z. – Kočár, P. – Malý, K. – Míhályiová, J. – Militký, J. – Zimola, D. 2005: Středověká hornická aglomerace na Starých Horách u Jihlavy – Das mittelalterliche Bergbauzentrum in Staré Hory (Altenberg) bei Jihlava (Iglau), Památky archeologické 97, 171–264.
- Hunka, J. 2005: Nálezy mincí a iných s obchodom spojených predmetov z Glanzenbergu. Ich význam pre poznanie politicko–hospodárskeho vývoja Banskej Štiavnice a okolia – Finds of Coins and another object connected with trade from Glanzenberg. Their Significance for recognising of political and economical development of Banská Štiavnica and their Surroundings. In: Labuda, J. (ed): Montánna archeológia na Slovensku (25 rokov výskumu lokality Glanzenberg v Banskej Štiavnici). Medzinárodný seminár 7.9.–9.9. 2005 Banská Štiavnica – Starý zámok. Banská Štiavnica, 103–108.
- Cháb, J. – Stráník, Z. – Eliáš, M. 2007: Geologická mapa České republiky 1: 500 000. Praha.
- Chábera, S. a kol. 1985: Jihočeská vlastivěda. Řada A, neživá příroda. Vimperk.
- Chalupecký, I. 1990: Postavenie banského majstra vo východoslovenských banských mestách v 15.–16. storočí – Die Stellung des Brrgmeisters in den Ostslowakischen Bergstädten im 15.–16. Jh. In: Banské mestá na Slovensku. Žiar nad Hronom, 139–145.
- Chytráček, M. 1999: Die Vorkommen metallener Rohstoffe und die Besiedlung Westböhmens in der Hallstatt– und Frühlaténezeit. In: J. Michálek – W. Irlinger – K. Schmotz – Weinzierl P. (Hrsg): Archäologische Arbeitsgemeinschaft Ostbayern/West– und Südböhmen – Archeologická pracovní skupina východní Bavorsko/západní a jižní Čechy. 9. Treffen 23. bis 26. Juni 1999 in Neukirchen bei Hl. Blut. Rahden/Westfalen, 80–101.
- Jan, L. 2006: Václav II. a struktury panovnické moci. Brno.
- Janáček, J. 1972: Stříbro a ekonomika českých zemí ve 13. století, Československý časopis historický 20, 875–906.
- Janák, L. a kol. 1988: Dějiny Brtnice a připojených obcí. Brno.
- Jancsy, P. 2005: Ložiskovo–geologické predpoklady počiatkov baníckej činnosti v oblasti Banskej Štiavnice – Laberstätten–geologische Voraussetzungen der Anfänge der Bergbautätigkeit im Gebiet von Banská Štiavnica. In: Labuda, J. (ed): Montánna archeológia na Slovensku (25 rokov výskumu lokality Glanzenberg v Banskej Štiavnici). Medzinárodný seminár 7.9.–9.9. 2005 Banská Štiavnica – Starý zámok. Banská Štiavnica, 91–94.
- Jankovská, V. 1990: The Evolutio of Late–Glacialand Holocene Vegetation in the Vicinity of Světlá nad Sázavou (in Estern Forland of the Bohemian–Moravian Uplands), Folia Geobot. and Fytotax., 25, 1–25
- Jaroš, Z. 1995–1996: K problematice jihlavského mincování 13. století, Folia numismatica 10–11, 37–44.
- Ježek, B. – Hummel, J. 2001: Jiřího Agricoly Dvanáct knih o hornictví a hutnictví, Praha.
- Jiráň, L. 2000: Die Frage nach Rohstoffquellen der urnenfelderzeitlichen Bronzezeitproduktion in Böhmen. In: J. Michálek – W. Irlinger – K. Schmotz – Weinzierl P. (Hrsg): Archäologische Arbeitsgemeinschaft Ostbayern/West– und Südböhmen – Archeologická pracovní skupina východní Bavorsko/západní a jižní Čechy. 9. Treffen 23. bis 26. Juni 1999 in Neukirchen bei Hl. Blut. Rahden/Westfalen, 61–67.
- Jones, M. K. 1991: Sampling in Palaeoethnobotany, in: Progress in Old World Palaeoethnobotany, edd. Van Zeist W. et al., Balkema, Rotterdam, 53–63.
- Kejř, J. 1998: Vznik městského zřízení v českých zemích. Praha.
- Kempter, H. – Frenzel, B. 2000: The impact of early mining and smelting on the local trophospheric aerosol detected in ombrotrophic peat bogs in the Harz, Germany. In: Water, Air and Soil Pollution 121, 93–108.
- Klappauf, L. 2003: 10 Jahre Montanarchäologie im Harz – Resümee und Ausblick. In: töllner, T. – Körlin, G. – Steffens, G. – Cierny, J. 2003 (Eds./Hrsg.): Man and Mining – Mensch und Bergbau. Studies in honour of Gerd Weisgerber on occasion of his 65th birthday. Der Anschnitt – Zeitschrift für Kunst und Kultur im Bergbau, Beiheft 16. Bochum, 227–235.
- Klappauf, L. – Linke, F.–A. 1990: Düna. Das Bachbett vor Errichtung des Repräsentativen Steingebäudes. Grundlagen zur Siedlungsgeschichte. Materialhefte zur Uur– und Frühgeschichte Niedersachsens, Heft 22. Hildesheim.
- Klappauf, L. – Linke, F.–A. – Brockner, W. 1990: Interdisziplinäre Untersuchungen zur Montanarchäologie im westlichen Harz, Zeitschrift für Archäologie 27, 207–247.
- Klappauf, L. et al. 1991: Klappauf, L. – Linke, F.–L., Brockner, W. – Hillebrecht, M.–L. – Kuprat, B. – Willerding, U. 1991: Schätze des Harzes. Von der Spätantike bis ins hohe Mittelalter. Wegweiser zur Vor– und Frühgeschichte Niedersachsens 18. Goslar 1991.
- Klemm, S. 2003: Montanarchäologie in den Eisenerzer Alpen, Steiermark. Archäologische und naturwissenschaftliche Untersuchungen zum prähistorischen Kupferbergbau in den Eisenerzer Ramsau. Wien.
- Klemm, S. 2004: Der prähistorische Kupferschmelzplatz S1 in der Eisenerzer Ramsau (Steiermark). Ein Vorbericht. In: Weisgerber, G. – Goldenberg, G. (Hrsg.) 2004: Alpenkupfer – Rame delle Alpi. Der Anschnitt. Zeitschrift für Kunst und Kultur im Bergbau. Beiheft 17. Bochum, 189–198.
- Klemm, S. 2006: Die Erforschung der prähistorischen Kupfergewinnung in den Eisenerzer Alpen 1955–2005, Res montanorum 38, 26–36.
- Klemm, S. – Nelle, O. 2008: Historische Kohlstätten in den Eisenerzer Alpen. Archäologische Bodendenkmale und Archive der Waldgeschichte, Da schau her – die Kulturzeitschrift aus Österreich Mitte, 1–5.
- Klemm, S. – Nelle, O. – Grabner, M. – Geihofer, D. – Schnepf, E. 2005: Interdisziplinäre Untersuchungen von Kohlstätten aus Mittelalter und Neuzeit in der Eisenerzer Ramsau, Steiermark, Archaeologia Austriaca, Band 89, 269–329.
- Körlin, G. – Gechter, M. 2003: Römischer Bergbau auf dem Lüderich – Vorbericht über die Grabungen 2000–2002. In: Stöll-

- ner, T. – Körlin, G. – Steffens, G. – Cierny, J. 2003 (Eds./Hrsg.): Man and Mining – Mensch und Bergbau. Studies in honour of Gerd Weisgerber on occasion of his 65th birthday. Der Anschnitt – Zeitschrift für Kunst und Kultur im Bergbau, Beiheft 16. Bochum, 237–248.
- Kotas, 1974: Středověká keramika z Jihlavy, Havlíčkovy ulice, Přehled výzkumů (1973), 101.
- Koutek, J. 1952: O rudních žilách a starém dolování u Jihlavy. In: Sborník Ústředního ústavu geologického 19. Praha, 77–116.
- Koutek, J. 1960: Rudní ložiska v okolí České Bělé na Českomoravské vysočině, Časopis Národního muzea, odd. přírodovědné 129, 135–144.
- Krabath, S. 2001: Die hoch- und spätmittelalterlichen Buntmetallfunde nördlich der Alpen. Eine archäologisch – kunsthistorische Untersuchung zu ihrer Herstellungstechnik, funktionalen und zeitlichen Bestimmung. Band 1 und 2. Internationale Archäologie band 63. Rahden/Westfalen.
- Krabath, S. 2002: Die mittelalterlichen Buntmetallschmelzöfen in Europa. In: Röber, R. (Hrsg.): Beiträge des 3. Kolloquiums des Arbeitskreis zur archäologischen Erforschung des mittelalterlichen Handwerks. Stuttgart, 115–142.
- Krohn, N. 2003: Vulkanus – Gott der Schmiede? In: töllner, T. – Körlin, G. – Steffens, G. – Cierny, J. 2003 (Eds./Hrsg.): Man and Mining – Mensch und Bergbau. Studies in honour of Gerd Weisgerber on occasion of his 65th birthday. Der Anschnitt – Zeitschrift für Kunst und Kultur im Bergbau, Beiheft 16. Bochum, 249–270.
- Krupica, O. 1978: Stredoveké Krásno, Západné Slovensko 5, 169 – 333.
- Kudrnáč, J. 1971: Zlato v Pootaví. Písek.
- Kudrnáč, J. 1973: Dávná rýžoviště zlata u Horské Kvildy na Šumavě, Archeologické rozhledy 25, 218 – 221, 249.
- Kudrnáč, J. 1982: Rýžování zlata v Čechách, Památky archeologické 73, 455 – 485.
- Kuna, M. – Profantová, N. et al. 2005: Počátky raného středověku v Čechách. Archeologický výzkum sídelní aglomerace kultury pražského typu v Roztokách. Praha.
- Kuthan, J. 1993: Přemysl Otakar II. Král železný a zlatý, král zakladatel a mecenáš. Praha.
- Labuda, J. 1993: Montanarchäologische Forschungen im Erzbergbaurevier von Banská Štiavnica (Schemnitz), Montanarchäologie in Europa. Berichte zum internationalen Kolloquium „Frühe Erzgewinnung und Verhüttung in Europa“ in Freiburg in Breisgau vom 4. bis 7. Oktober 1990, 385–390.
- Labuda, J. 1997: Montánna archeológia na Slovensku (Príspevok k dejinám stredoveku), Slovenská archeológia XLV–1, 83–156.
- Labuda, J. 2004: Banská Štiavnica jako příklad osídlovania banských regionov – Banská Štiavnica als Beispiel für die Besiedlung der Bergbauregionen. In: Nekuda, V., Měřínský, Z., Kouřil, P. (editoři): Archaeologia historica 29/04. Sborník příspěvků přednesených na XXXV. konferenci archeologů středověku České republiky a Slovenské republiky s hlavním zaměřením hranice v životě středověkého člověka. Hrabušice 29. 9. – 3. 10. 2003. Brno–Levoča, 261–266.
- Labuda, J. 2005: Staré Mesto (Glanzenberg) v Banskej Štiavnici a montánna archeológia na Slovensku – Alte Stadt (Glanzenberg) in Banská Štiavnica (Schemnitz) nach 25 Jahre der archäologischen Untersuchung. In: Labuda, J. (ed): Montánna archeológia na Slovensku (25 rokov výskumu lokality Glanzenberg v Banskej Štiavnici). Medzinárodný seminár 7.9.–9.9. 2005 Banská Štiavnica – Starý zámok. Banská Štiavnica, 95–102.
- Labuda, J. 2007: O výskume „jednej pingy“ na žile Bieber v Banskej Štiavnici (2005–2007) – Archäologische Untersuchung „einer Pinge“ auf dem Erzgang Bieber in Banská Štiavnica (Schemnitz), Slowakei, Stříbrná Jihlava 2007 – Silberne Stadt 2007, 278–281.
- Laštovička, Z. – Vilímek, L. – Vosáhlo, J. 2001: Rekonstrukce průběhu rantífovsko–starohorského vodního náhonu (Technická památka středověkého dolování stříbrných rud u Jihlavy z přelomu 13. a 14. století, Sborník Stříbrná Jihlava. Jihlava, 37–55.
- Lemminger, E. 1912: Královská mincovna v Kutné Hoře. Rozpravy České akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění, tř. I., č. 48.
- Litochleb, J. 1996: Pelhřimovský rudní revír, Stříbrná Jihlava. Seminář k dějinám hornictví a důlních prací na Vysočině, Jihlava 16.9.–17.9, 8–18.
- Lohrke, B. 2003: Alter, Geschlecht und Körpergröße um 1200. Paläodemographische Daten vom Friedhof Sulzburg „Geißmättle“, In: H. Steuer: Montanarchäologie im Südschwarzwald. Ergebnisse aus 15 Jahren interdisziplinärer Forschung, Zeitschrift für Archäologie des Mittelalters 31, 201–203.
- Lochmann, Z. 1981: Železný inventář hradu Vizmburka. Diplomová práce. ÚAM FF MU Brno. Nepublikovaný rukopis.
- Loskotová, I. – Procházka, R. 1996: Keramik von Brno (Brünn) des 12./13. Jahrhunderts, Pravěk NŘ 6, 199–228.
- Luna, J. 1989: Nález moravského denáru Vladislava III. v Jihlavě. Sběratelské zprávy 61. Hradec Králové, 2–3.
- Luna, J. – Zimola, D. 2007: Historické hornické nástroje z centrální Českomoravské vrchoviny – Historische Gezähe aus dem Zentralraum des Böhmisches – mährischen Berglandes, Stříbrná Jihlava 2007 – Silberne Stadt Jihlava 2007, 306–325.
- Macháňová, L. 2007a: Hmotná kultura na příkladu drobných kovových, kostěných a kermaických předmětů 13.–15. století v jihlavském regionu. Diplomová práce ÚAM FF MU Brno. Nepublikovaný rukopis.
- Macháňová, L. 2007b: Kovové nálezy z hornického sídliště 13.–14. století Jihlavy – Staré Hory – Metallfunde aus der Bergbausiedlung des 13.–14. Jahrhunderts Jihlava – Staré Hory (Iglau – Altenberg), Stříbrná Jihlava 2007 – Silberne Stadt Jihlava 2007 – Silberne Stadt Jihlava 2007, 270–276.
- Majer, J. 1999: Báňská a hutní praxe 13. – 18. století. In: Dolování stříbra a mincování v Jihlavě. Sborník. Jihlava, 40–51.
- Malý, K. 1999: Jihlavský rudní revír – přehled geologie a mineralogie. In: Dolování stříbra a mincování v Jihlavě. Sborník. Jihlava, 15–27.
- Malý, K. – Rous, P. 2001: Ověření výpovědních možností strusek z Jihlavska a Havlíčkobrodka – Beglaubigung der Aussagemöglichkeiten der Schlacken aus Iglau und aus der Gegend bei Havlíčkův Brod (dt.: Deutsch – Brod). In: Nekuda, V. (Editor): Archaeologia historica 26. Sborník příspěvků přednesených na 32. konferenci archeologů středověku České republiky a Slovenské republiky s hlavním zaměřením na získávání a zpracování surovin Čáslav 25. – 28. září 2000. Čáslav – Brno, 67–87.
- Malý, K. – Vilímek, L. – Vokáč, M. – Zimola, D. 2007: Doklady hornického osídlení v údolní nivě Bělokamenského potoka – Mining Settlement Evidence in the Alluvial Plain of the Bělokamenský Creek, Archeologické výzkumy va Vysočině 1/2007, 125–144.
- Málek, J. 1956: Zbytky přirozených lesů ve vyšší poloze Jihlavských vrchů, Sborník Vysoké školy zemědělské a lesnické fakulty v Brně, 1–19.
- Málek, J. 1966: Vývoj vegetace na území osad zaniklých v 15. a 16. století v oblasti jihozápadní Moravy, Časopis Moravského muzea zemského, vědy společenské 51, 153–180.
- Málek, J. 1976: Vliv hornictví na lesy na příkladu Jihlavska a Pelhřimovska, Dějiny přírodních věd a techniky 9, 145–159.
- Málek, J. 1982: Změny rozsahu lesů od středověku na jihozápad-

- ní Moravě, Vědecké práce Zemědělského muzea Praha 22, 283–292.
- Marsina, R. 1990: Banskoštiavnické mestské a banské právo – Das Stadt- und Bergrecht von Banská Štiavnica (Schemnitz). In: Banské mestá na Slovensku. Žiar nad Hronom, 13–35.
- Mařík, J. – Princová, J. 2006: Libice nad Cidlinou – stav a perspektivy výzkumu – Libice nad Cidlinou – investigations and perspectives, Archeologické rozhledy 63, 643–664.
- Matzke, M. 1999: Bergbau und Münzprägung im Südschwarzwald, ein archäometallurgisches Projekt, Archäologische Informationen aus Baden-Württemberg 41, 107–111.
- Mezník, J. 1954: Jihlavské privilegium a počátky města Jihlavy. Sborník archivních prací 4/2, 3–28.
- Měřínský, Z. 1977: Několik poznámek k počátkům města Jihlavy. Středověká archeologie a studium počátků měst, 122–128.
- Měřínský, Z. 1988a: Počátky osídlení Brtnicka a nejstarší dějiny obce. In: Janák a kol.: Dějiny Brtnice a připojených obcí. Brno, kap. 1., 13–49.
- Měřínský, Z. 1988b: Brtnice a její okolí od poloviny 13. století do váleku husitských. In: Janák a kol.: Dějiny Brtnice a připojených obcí. Brno, kap. 2., 51–99.
- Měřínský, Z. 1991: K chronologickému postavení přezek se zdošeným kruhovým rámečkem a zeslabením v místě uchycení oka trnu. In: Sborník společnosti přátel starožitností 2, 75–78.
- Měřínský, Z. 2009: Vývoj osídlení Jihlavska. In: Pisková, R. a kol.: Dějiny Jihlavy, kap. II. 2. Nakladatelství Lidové noviny, 27–32.
- Měřínský, Z. – Hrubý, P. – Zimola, D. 2009: Nová Jihlava v legendách a pramenech (Kap. III.5.); Urbanizmus, nejstarší zástavba a vnitřní vybavení domů (Kap. III.6.). In: Pisková, R. a kol.: Dějiny Jihlavy, Nakladatelství Lidové noviny, 63–65; 66–80.
- Měřínský, Z. – Charouz, J. Z. 2009: Vznik Staré Jihlavy s kostelem sv. Jana Křtitele a zdejší markraběcí zboží. In: Pisková, R. a kol.: Dějiny Jihlavy, kap. II. 3. Nakladatelství Lidové noviny, 38–46.
- Měřínský, Z. – Vosáhlo, J. 2009: Přírodní poměry. In: Pisková, R. a kol.: Jihlava. Nakladatelství Lidové noviny Praha, 27–32.
- Měřínský, Z. – Vosáhlo, J. – Hrubý, P. 2009: Druhá polovina 13. století. In: Pisková, R. a kol.: Dějiny Jihlavy, kap. III.7. Nakladatelství Lidové noviny, 81–87.
- Měřínský, Z. – Vosáhlo, J. – Hrubý, P. – Zimola, D. 2009: Zakládání měst a rozvoj podnikání, dolování a aglomerace Staré Hory. In: Pisková, R. a kol.: Dějiny Jihlavy, Nakladatelství Lidové noviny, kap. III. 4., 49–62.
- Mihok, L. – Pribulová, A. – Labuda, J. 1998: Výroba středověkých banických želez. In: Nekuda, V. (Editor): Archaeologia historica 26. Sborník příspěvků přednesených na 29. konferenci archeologů středověku České republiky a Slovenské republiky s hlavním zaměřením na středověké komunikace Prachatice 6. 10. října 1997. Prachatice – Brno 1998, 493–518.
- Michálek, J. 1983: Záchraný výzkum ve Vodňanech, okres Strakonice, část 1 – výzkum v roce 1979, Archeologické výzkumy v jižních Čechách 1, 29–53.
- Mischker, R. 2003: Alte Bergbaureviere im ehemaligen herzoglichen Forst Haimburg, Gde. Heimburg, Ldkr. Wernigerode, Jahreschrift für mitteldeutsche Vorgeschichte, Band 87, 323–344.
- Mohr, K. 1978: Geologie und Mineralagerstätten des Harzes. Stuttgart 1978.
- Nekuda, V. 1985: Mstěnice. Zaniklá středověká ves 1. Hrádek – tvrz – dvůr – předsunutá opevnění. Brno.
- Neuhäuslová, Z. a kol. 1998: Mapa potenciální přirozené vegetace České republiky, Praha.
- Nováček, K. 1994: Hornická sídliště – příspěvek ke studiu středověkého neagrárního osídlení – Mining settlements: The study of non-agrarian medieval settlement activities, Mediaevalia archaeologica bohemia 1993. Památky archeologické – Supplémentum 2. Praha, 158–170.
- Nováček, K. 2001: Nerostné suroviny středověkých Čech jako archeologický problém (Bilance a perspektivy výzkumu se zaměřením na výrobu a zpracování kovů), Archeologické rozhledy 53, 279–309.
- Nováček, K. 2004: Středověká výroba „falešného“ stříbra v Kutné Hoře? K interpretaci technologií v hutnické dílně mezi Malínem a Novými Dvory na Kutnohorsku. In: Nováček, K. 2004 (ed): Těžba a zpracování drahých kovů: sídelní a technologické aspekty. Mediaevalia archaeologica 6. Praha – Brno – Plzeň, 211–221.
- Novotný, B. 1978: Další nálezy ze středověkých jám v historickém jádru města Jihlavy, Přehled výzkumů (1976), Brno, 84–86.
- Novotný, B. 1982: Funde mittelalterlichen handwerklicher Erzeugnisse aus Iglau (Mähren) von der Hälfte des 13. bis zum Beginn des 15. Jahrhunderts. Wien, 22.
- Pleiner, R. 1958: Základy slovanského železářského hutnictví v českých zemích. Praha.
- Pluskal, O. – Vosáhlo, J. 1998: Jihlavský rudní obvod, Vlastivědný sborník Vysočiny 13, 157–191.
- Pošvář, J. 1974: Lazar Ercker: Kniha o prubířství. Bibliografie, prameny. Národní technické muzeum v Praze 6. Praha.
- Procházka, R. 1984: Pozdně hradištní keramika v některých moravských regionech, Archeologické rozhledy 36, 430–442.
- Procházka, R. 1990: Brünnner Keramik des 13. und der ersten Hälfte des 14. Jahrhundert und die Frage ihrer auswärtigen Beziehungen, XX Mikulovské sympozium 1990. Brno, 233–246.
- Procházka, R. 2000: Zrod středověkého města na příkladu Brna (k otázce odrazu společenské změny v archeologických pramenech) – Entstehung der mittelalterlichen Stadt – Beispielen Brünn (Zur Frage der Widerspiegelung der Gesellschaftsveänderung in archäologischen Quellen. In: Ježek, M – Klápště, J. (editoři): Brno a jeho region. Mediaevalia archaeologica 2. Praha – Brno, 7–158.
- Procházka, R. – Himmelová, Z. 1995: Příspěvek k vývoji středověké zástavby tzv. Velkého špalíčku v Brně – Beitrag zur mittelalterlichen Bebauungsentwicklung des sg. „Grossen Hauszwickels“ in Brno (Brünn), Archaeologia historica 20, 233–244.
- Přichystal, A. – Obr, F. 1986: Mineralogicko chemická charakteristika měděné rudy z bronzového depotu z Borotína (okr. Blansko) – mineralogisch chemische Charakteristik des Kupfererzes aus dem Bronzedepotfund von Borotín (Bez. Blansko), Archeologické rozhledy 38, 164–167.
- Radomský, P. – Richter, M. 1974: Korpus české středověké keramiky datované mincemi, Sborník národního muzea v Praze – Acta musei nationalis Pragae XXVIII, číslo 2–4. Praha.
- Richter, M. 1982: Hradištko u Davle, městečko ostrovského kláštera. Praha.
- Richter, M. – Krajíc, R. 2001: Sezimovo Ústí. Archeologie středověkého poddanského města 2. Levobřežní předměstí – archeologický výzkum 1962–1988. Praha – Tábor.
- Richter, M. – Sigl, J. 1987: Výzkum Starého Mýta v roce 1986, Zpravodaj Krajského muzea východních Čech 14, 88–96.
- Richter, M. – Sigl, J. 1989: Výzkum Starého Mýta v roce 1988, Zpravodaj Krajského muzea východních Čech 16, 35–38.
- Richter, J. 2002: Die Gradualhandschriften für die Kuttener Pfarkirchen. In: D. Popp – R. Suckale (Hrsg.): Die Jagiellonen. Kunst und Kultur einer europäischen Dynastie an der Wende zur neuzeit. Nürnberg, 182–200.
- Rippon, S. – Claughton, P. – Smart, Ch. 2009: Mining in a Me-

- diaeval Landscape. The Royal Silver Mines of the Tamar Valley. Exeter.
- Roubík, F. 1959: Soupis a mapa zaniklých osad v Čechách. Praha.
- Rous, P. 2004: Stříbrorudné hornictví na Havlíčkobrodsku od 13. do 17. století, *Archaeologia technica* 15, 49–58.
- Rous, P. 2007: Povrchové stopy zpracování stříbrné rudy v poloze V Groubu na katastru obce Utín – Geländespuren der Silbererzaufbereitung V Groubu Gemarkung Utín, *Stříbrná Jihlava 2007 – Silberne Stadt Jihlava 2007*, 216–221.
- Rous, P. – Havlíček, J. – Malý, K. 2005: Nálezy mlecích kamenů z rudního mlýna na katastru Stříbrné Hory na Havlíčkobrodsku. In: *Stříbrná Jihlava 2004. Seminář k dějinám hornictví a důlních prací na Vysočině*. Jihlava, 17. 9. – 19. 9. 2004. Sborník příspěvků. Jihlava, 128–134.
- Rous, P. – Malý, K. 2004: Průzkum terénních stop po zpracování polymetalických rud na Havlíčkobrodsku – Untersuchung der Geländespuren von der Verarbeitung polymetalischer Erze in der Umgebung von Havlíčkův (Deutsch-) Brod. In: Nováček, K. (ed): *Těžba a zpracování drahých kovů: sídelní a technologické aspekty*. Mediaevalia archaeologica 6. Praha – Brno – Plzeň, 121–144.
- Rous, P. – Vilímek, L. – Malý, K. 2004: Opevněné polohy na Jihlavsku a Havlíčkobrodsku pravděpodobně související se středověkým hornictvím, *Stříbrná Jihlava 2004*, 113–127.
- Rötting, H. 1996: Das ostsächsische Doppelhaus des hohen Mittelalters im archäologisch – rechtshistorischen Befund von Braunschweig, *Památky archeologické – supplémentum* 6. Praha, 40–55.
- Ruttkay, A. 1989: Prvky gotickej módy v odeva a ozdobách dedinského obyvateľstva na území Slovenska. Horizont hrobov zo 14. – 15. storočia Ducovom. *Archaeologia historica* 4. Brno – Čelákovice, 355 – 378.
- Rybníček, K. 1964: Die Braunmoorgesellschaften der Böhmisches Mährischen Höhe (Tschechoslowakei) und die Problematik ihrer Klassifikation, *Preslia* 36, 403–415.
- Rybníček, K. 1974: Die Vegetation der Moore im südlichen Teil der Böhmisches Mährischen Höhe. Praha, Academia.
- Rybníčková, E. 1974: Die Entwicklung der Vegetation und Flora im südlichen Teil der Böhmisches-Mährischen Höhe während des Spätglazials und Holozäns, *Vegetace ČSSR A 7*, Academia, Praha.
- Salaš, M. 1985: Metalurgická výroba na výšinném sídlišti z doby bronzové u Blučiny, *Časopis Moravského muzea, Vědy společenské* 70, 59–73.
- Salaš, M. 1995: Bemerkungen zur Organisation der Urnenfelderzeitlichen Metallverarbeitung unter Berücksichtigung des Mitteldonauländischen Kulturkreises in Mähren, *Archaeologické rozhledy* 47, 569–586.
- Sedláčková H. 2003: Typologie des Glases aus dem 13. und 14. Jahrhundert aus Brunn, Mähren. In: *Auf gläsernen Spuren. Der Beitrag Mitteleuropas zur archäologisch – historischen Glasforschung. Beiträge zur Mittelalterarchäologie in Österreich* 19, 128–137. Wien.
- Sejbal, J. 1966: Katalog moravských ražeb, in.: *Sborník I. numismatického symposia 1964*, Brno, 193–210.
- Sejbal, J. 1997: *Základy peněžního vývoje*. Brno.
- Sejbal, J. 1999: Jihlavské mincovnictví. In: *Dolování stříbra a mincování v Jihlavě*. Sborník. Jihlava, 90–97.
- Sedláčková, H. 2005: Skleněné šálky „scheuer“ ve středověkém Brně. Brno v minulosti a dnes. Sborník příspěvků k dějinám a výstavbě Brna XVIII, 461–658.
- Selmi–Wallisová, M. 2005: Výzkum v ulici Na Slupi, *Výroční zpráva 2005. Národní památkový ústav územní odborné pracoviště v hlavním městě Praze*, 72–76.
- Schneiderwinklová, P. 2000: Sídelní a těžební aktivity v areálu Kašperských Hor. *Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta humanitních studií, Katedra archeologie, studijní program Historické vědy, studijní obor Archeologie*. Nepublikovaný rukopis
- Schwabenicky, W. 1984: Archeologický výzkum středověkého hornického sídliště na Treppenhaueru u Sachsenburgu, okr. Heinichen (NDR), *Zkoumání výrobních objektů a technologií archeologickými metodami*. Sborník. Brno.
- Schwabenicky, W. 1997: Sachsenburg im Mittelalter. Veröffentlichungen der unteren Denkmalschutzbehörde Mittweida, Heft 6, Mittweida.
- Schwabenicky, W. 2005: Grubenhäuser und obenerdige Häuser in der wüsten Bergstadt Bleiberg bei Sachsenburg (Stadt Frankenberg/Sa) – Zemnice a nadzemní domy v zaniklém hornickém městě Bleibergu Sachsenburgu (město Frankenberg/Sa). In: *Forum urbes medii aevi II. Sborník příspěvků z konference FUMA konané 16.–18. 4. 2003*. Brno, 6–15.
- Schwabenicky, W. 2009: Der mittelalterliche Silberbergbau im Erzgebirgsvorland und im westlichen Erzgebirge. Chemnitz.
- Schweingruber, F.H. 1978: Mikroskopische Holz Anatomie. Kommissionsverlag Zürcher, Zug.
- Starý, J. – Šanderová, J. – Tomášek, M. 2004: Kulturní krajina – středověké a raně novověké Čáslavsko. Evidence lokalit s pozůstatky montánní činnosti – Kulturlandschaft – das mittelalterliche und frühneuzeitliche Land von Čáslav. Evidenz der Fundstellen mit Resten von Montantätigkeit. In: Nováček, K. (ed): *Těžba a zpracování drahých kovů: sídelní a technologické aspekty*. Mediaevalia archaeologica 6. Praha – Brno – Plzeň, 11–42.
- Starý, J. – Šanderová, J. – Tomášek, M. 2005: Tisá Skála – pozůstatky po dolování cínu, *Stříbrná Jihlava 2005*, 96–101.
- Starý, J. – Šanderová, J. – Tomášek, M. 2007: Zaniklý těžební a zpracovatelský areál Hory u Vrbsice – Wüstes Abbau- und Aufbereitungsareal Hory bei Vrbsice (Mittelböhmen, Stříbrná Jihlava 2007 – Silberne Stadt Jihlava 2007), 102–113.
- Steuer, H. 1997: Wagen und Gewichte aus dem mittelalterlichen Schleswig. Funde des 11. bis 13. Jahrhunderts aus Europa als Quellen zur Handels- und Währungsgeschichte. *Zeitschrift für Archäologie des Mittelalters*, Beiheft 10. Köln–Bonn.
- Steuer, H. 2003: Montanarchäologie im Südschwarzwald. Ergebnisse aus 15 Jahren interdisziplinärer Forschung, *Zeitschrift für Archäologie des Mittelalters* 31, 175–219.
- Steuer, H. – Zimmermann, U. 1993: *Alter Bergbau in Deutschland, Archäologie in Deutschland, Sonderheft*.
- Straßburger, M. 2007: Mindestanforderungen an eine montanarchäologische Dokumentation im Rahmen von Erkundung, Sicherung und Verwahrung im Altbergbau, 7. *Altbergbau – Kolloquium Freiberg 2007*, 166–178.
- Straßburger, M. – Tegel, W. 2005: Dendrochronologische Untersuchungen von Ausbauhölzern aus dem Bergwerk Schauinsland, Stadt Freiburg, *Archäologische Ausgrabungen in Baden Württemberg 2005*, 240–243.
- Stromer, W. v. 1984: Wassersnot und Wasserkünste im Bergbau des Mittelalters und der frühen Neuzeit. *Der Anschnitt. Zeitschrift für Kunst und Kultur im Bergbau*. Beiheft 2. Bochum, 50–72.
- Surovec, J. 1990: Baníctvo v Bansej Belej za feudalizmu – Der Bergbau in Banská Belá (Dilln) während des Feudalismus. In: *Banské mestá na Slovensku. Žiar nad Hronom*, 131–138.
- Svoboda, K. 1998: Příspěvek k historii dolování stříbra v kutnohorském důlním revíru. *Stříbrná Jihlava 1998*, 4–20.
- Szydłowski, J. 1993: Mittelalterlicher Erzbergbau in Oberschlesien und seine Bedeutung für die örtliche Besiedlung. In: Steuer, H. – Zimmermann, U. (Hsg): *Montanarchäologie in Europa. Berichte zum internationalen Kolloquium „Frühe*

- Erzgewinnung und Verhüttung in Europa“ in Freiburg in Breisgau vom 4. bis 7. Oktober 1990, 361–372.
- Šamalová, E. 2007: Zaniklý středověký hutnický areál Plandry u Jihlavy – Wüstes mittelalterliches Hüttenareal Plandry (Preitenhof) bei Jihlava (Iglau), Stříbrná Jihlava 2007 – Silberne Stadt Jihlava 2007, 228–237.
- Šebánek, J. 1952: Kritický komentář k Moravskému diplomatáři. Praha, 110–114.
- Šmahel, F. a kol. 1988: Dějiny Tábora I. 1. České Budějovice.
- Šrein, V. – Šťastný, M. – Tomášek, M. – Langrová, A. 1999: Výzkum olověných slitků z Čáslavi, Bulletin mineralogicko-petrografického oddělení Národního muzea 7, 224–225.
- Štefánik, M. 2004: Die Anfänge der slowakischen Bergstädte. Das Beispiel Neusohl. In: K. H. Kaufhold – W. Reininghaus (Hrsg.): Stadt und Bergbau. Städteforschung A/64. Köln–Weimar–Wien, 296–312.
- Štefánik, M. 2004b: Kupfer aus dem Ungarischen Königreich im Spiegel der venezianischen Senatenprotokole im 14. Jahrhundert. In: R. Tasser – E. Westermann (Hrsg.): Der Tiroler Bergbau und die Depression der Europäischen Montanwirtschaft im 14. und 15. Jahrhundert. Akten der internationalen Bergbaugeschichtlichen Tagung Steinhaus. Veröffentlichungen des des Südtiroler Landesarchivs – Publikazioni dell'archivio provinciale di Bolzano. Innsbruck – Wien – München – Bozen, 210–239.
- Šteinerová, S. – Kořan, J. 1971: Výběrová bibliografie dějin českého hornictví I. Bibliografie – prameny (Fontes – bibliographae) I. Praha.
- Tomášek, M. 2002: Kaňk u Kutné Hory. In: Buško, C. – Klápště, J. – Leciejewicz, L. – Mozdioch, S. (eds.): Civitas et villa. Miasto i wieś w średniowiecznej Europie środkowej. Wrocław – Praha, 107–111.
- Untermann, M. 1999: Freiburg und der Bergbau. In: Gottschalk, R. (Hrsg.): Früher Bergbau im südlichen Schwarzwald. Archäologische Informationen aus Baden–Württemberg 41. Stuttgart, 93–96.
- Van der Veen, M. M. 1984: Sampling for Seeds In: Van Zeist W. et Caspaire W. A. : Plants and Ancient Man. Balkema. Rotterdam, 193 – 199.
- Vaněk, V. – Velebil, D. 2007: Staré hutnictví stříbra – Altes Silberhüttenwesen, Stříbrná Jihlava 2007 – Silberne Stadt Jihlava 2007, 188–205.
- Vaniček, V. 2000: Velké dějiny zemí Koruny české. Svazek II. 1197–1250. Praha.
- Vaniček, V. 2002: Velké dějiny zemí Koruny české. Svazek III. 1215–1310. Praha.
- Varadzin, L. 2004: Značky na dnech keramických nádob ve středověku, Studia mediaevalia pragensia 5, 165–199.
- Vařeka, P. 1995: Nálezy mazanic v archeologických strukturách – deskriptivní systém a databáze MAZANICE, Archeologické fórum 4, 59–64.
- Vařeka, P. 2002: Zahloubené stavby v českých městech vrcholného středověku – zemnice nebo suterény nenalezených nadzemních domů? Archeologie nenalézaného. Sborník přátel, kolegů a žáků k životnímu jubileu Slavomila Vencla, 252–285.
- Velínský, F. 2007: Nově evidované středověké montánní aktivity na Kutnohorsku – Neu entdeckte Spuren alten Bergbaus bei Kutná Hora (Kuttenberg), Stříbrná Jihlava – Silberne Stadt Jihlava 2007, 90–101.
- Veselý, J. 2000: The history of metal pollution recorded in the sediments of the Bohemian Forest lakes: Since the Bronze Age to the present. Silva Gabreta 4, 147 – 166.
- Vilímek, L. 1996: Odras dolování v pomístních názvech na území západně od Jihlavy, Stříbrná Jihlava 1995, 56–77.
- Vitouš, P. 1982: Lazar Ercker, Kniha o prubířství. Praha
- Vosáhlo, J. 1988: Příspěvek k řešení strukturální pozice a minerogeneze hydrotermální polymetalické mineralizace na území rudních revírů Kamenná, Jihlava a Jezdovice. Diplomová práce. Katedra ložiskové geologie Přírodovědecké fakulty University Karlovy. Nepublikovaný rukopis.
- Vosáhlo, J. 1998: Metody vyhledávání průzkumu stříbrorudných ložisek v rozmezí 13. až 18. století (se zřetelem k jihlavskému rudnímu revíru), Stříbrná Jihlava, 29–44.
- Vosáhlo, J. 1999: Přehled historie jihlavského hornictví. In: Dolování stříbra a mincování v Jihlavě. Sborník. Jihlava, 52 – 65.
- Vosáhlo, J. 2001: Úprava a zpracování stříbrných rud v jihlavském rudním obvodu.– In: Stříbrná Jihlava 2001. Sborník příspěvků ze semináře K dějinám hornictví a důlních prací na Vysočině. Jihlava. 106–124.
- Vosáhlo, J. 2005: Hornická činnost na starohorské dislokační zóně z pohledu historických pramenů. In: Stříbrná Jihlava 2004. Seminář k dějinám hornictví a důlních prací na Vysočině. Jihlava, 17. 9. – 19. 9. 2004. Sborník příspěvků. Jihlava, 22–31.
- Vosáhlo, J. 2009: Hornictví mezi počátkem 16. století a dvacátými léty 17. století. In: Pisková, R. a kol.: Jihlava. Nakladatelství Lidové noviny Praha, 286–303.
- Vosáhlo, J. 2010: Městské a horní právo (privilegium, městský a horní řád, vztah města a hor), Archeologické výzkumy na Vysočině 2, v tisku.
- Wagner, H. 2008: Auf der Spur des Silbers – 750 Jahre Prinzbach, Gerolsecker Land. Jahrbuch einer Landschaft, Heft 50 „Gold, Silber, Edelstein“, 45–72.
- Wachowski, K. 2002: Przybory kupieckie ze Starego miasta we Wroclawiu, Rynek Wroclawski w swietle badan archeologicznych cz. II, Wratislavia Antiqua 5, 277–286.
- Waldhauser, J. – Daněček, V. – Nováček, K. 1993: Eine hochmittelalterliche Aufbereitungslage für goldhaltige Erze im Bergbaurevier von Kašperské Hory (Bergreichenstein) in Böhmen. In: Steuer, H. – Zimmermann, U. (Hsg): Montanarchäologie in Europa. Berichte zum internationalen Kolloquium „Frühe Erzgewinnung und Verhüttung in Europa“ in Freiburg in Breisgau vom 4. bis 7. Oktober 1990. Sigmaringen, 391–400.
- Walcher, C. 1997: Mittelalterliche und neuzeitliche Schmelztiegel aus Wien I. Beiträge zur Mittelalterarchäologie in Österreich 13, 151–180.
- Weisgerber, G. 1999: Zur Bedeutung des mittelalterlichen Schwarzwälder Silberbergbaus im überregionalen Vergleich. In: Gottschalk, R. (Hrsg): Früher Bergbau im südlichen Schwarzwald.. Archäologische Informationen aus Baden–Württemberg 41. Stuttgart, 131–139.
- Weisgerber, G. – Goldenberg, G. (Hrsg.) 2004: Alpenkupfer – Ramedelle Alpi. Der Anschnitt. Zeitschrift für Kunst und Kultur im Bergbau. Beiheft 17. Bochum.
- Zatloukal, R. 1999: Zpráva o archeologickém výzkumu ve Žďáře nad Sázavou, trať Staré Město, 1996 – 1999. Mediaevalia archaeologica 1, 193 – 207.
- Zatloukal, R. – Zimola, D., 1999: Hornická kolonizace Jihlavska z pohledu archeologie. In: Dolování stříbra a mincování v Jihlavě, Muzeum Vysočiny, 28–35.
- Zaoral, R. 2004: Poklad středověkého zlatníka, Dějiny a současnost 5, 50–51.
- Zaoral, R. 2005: České a moravské ražby z pokladu Fuchsenhof – Bohemian and Moravian coins in the Fuchsenhof hoard, Numismatický sborník 20, 61–108.
- Zapletalová, D. – Peška, M. 2004: Sv. Benedikt, Oldřich nebo Prokop? K otázce polohy středověké brněnské mincovny a její souvislosti se starobrněnskou kaplí sv. Prokopa – St. Benedikt, Ulrich oder prokop? Zur Lage der mittelalterlicher Münze und zum ihrer Zusammenhang mit der Altbrünner St. Prokop – Kapelle, Archeologické rozhledy 56, 679–690.

- Zimmermann, U. 1993:* Untersuchungen zum frühen Bergbau im Südschwarzwald. In: Steuer, H. – Zimmermann, U. (Hrsg): Montanarchäologie in Europa. Berichte zum internationalen Kolloquium „Frühe Erzgewinnung und Verhüttung in Europa“ in Freiburg in Breisgau vom 4. bis 7. Oktober 1990. Sigmaringen, 201–229.
- Zůbek, A. 1998:* Středověké přezky v brněnských nálezech. Seminární práce ÚAM FFMU, Brno. Nepublikovaný rukopis.
- Zycha, A. 1899:* Das Recht des ältesten deutschen Bergbaues bis ins 13. Jahrhundert. Berlin.
- Zycha, A. 1900:* Das böhmische Bergrecht des Mittelalters auf Grundlage des Bergrechts von Iglau I. – II. Berlin.
- Zycha, A. 1901:* Über die Echtheit der Iglauer Stadthandfeste von 1249, Mitteilung des Vereines für Geschichte der Deutschen in Böhmen 39, 10–23.
- Žemlička, J. 1986:* Století posledních Přemyslovců. Praha.

Internetové zdroje

- Kutnohorské hudební rukopisy (Obr. 6-9, Obr. 11): cantica.kh.cz
- křídlový oltář v kostele sv. Anny v Annaberku (Obr. 8, 10-11): <http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/3a/Annaberg-Bergaltar2.jpg>
- Das Schwazer Bergbuch (Obr. 13): www.lungau.de/erzweg/schwaz/bergbuch.htm
- Mars und Venus. Das mittelalterliche hausbuch von Schloss Wolfegg (Obr. 12 a 14): [http://de.wikipedia.org/wiki/Hausbuch_\(Schloss_Wolfegg\)](http://de.wikipedia.org/wiki/Hausbuch_(Schloss_Wolfegg))